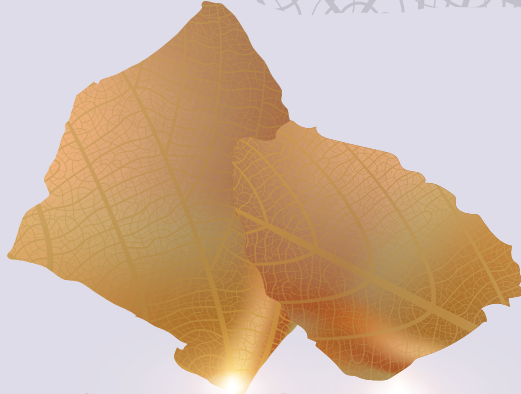

ALTIN KARINCA ÖDÜL ALAN PROJELER 2024

**ALTIN KARINCA
ÖDÜLLERİ
2024**

Proje Koordinatörü
M. Cemil Arslan

Editör
Büşra Yılmaz

Katkıda Bulunanlar
Ezgi Küçük Çalışkan
Emrehan Furkan Düzgiden
İrem Kurtuluş Korkmaz
Samet Keskin
Ayşe Gümeç Karamuk
Burak Arlı

Tasarım
Studio Pathway
studiopathway.com

**Marmara Belediyeler Birliği Kültür
Yayınları**

ISBN: 978-625-8164-28-2
Sertifika No: 15668
Yayın No: 172

Marmara Belediyeler Birliği

Sarıdemir Mh. Ragıp Gümüşpala Cd. No: 10
Eminönü 34134 Fatih-İstanbul/Türkiye
Telefon: +90 (212) 402 1900
Fax: +90 (212) 402 1955

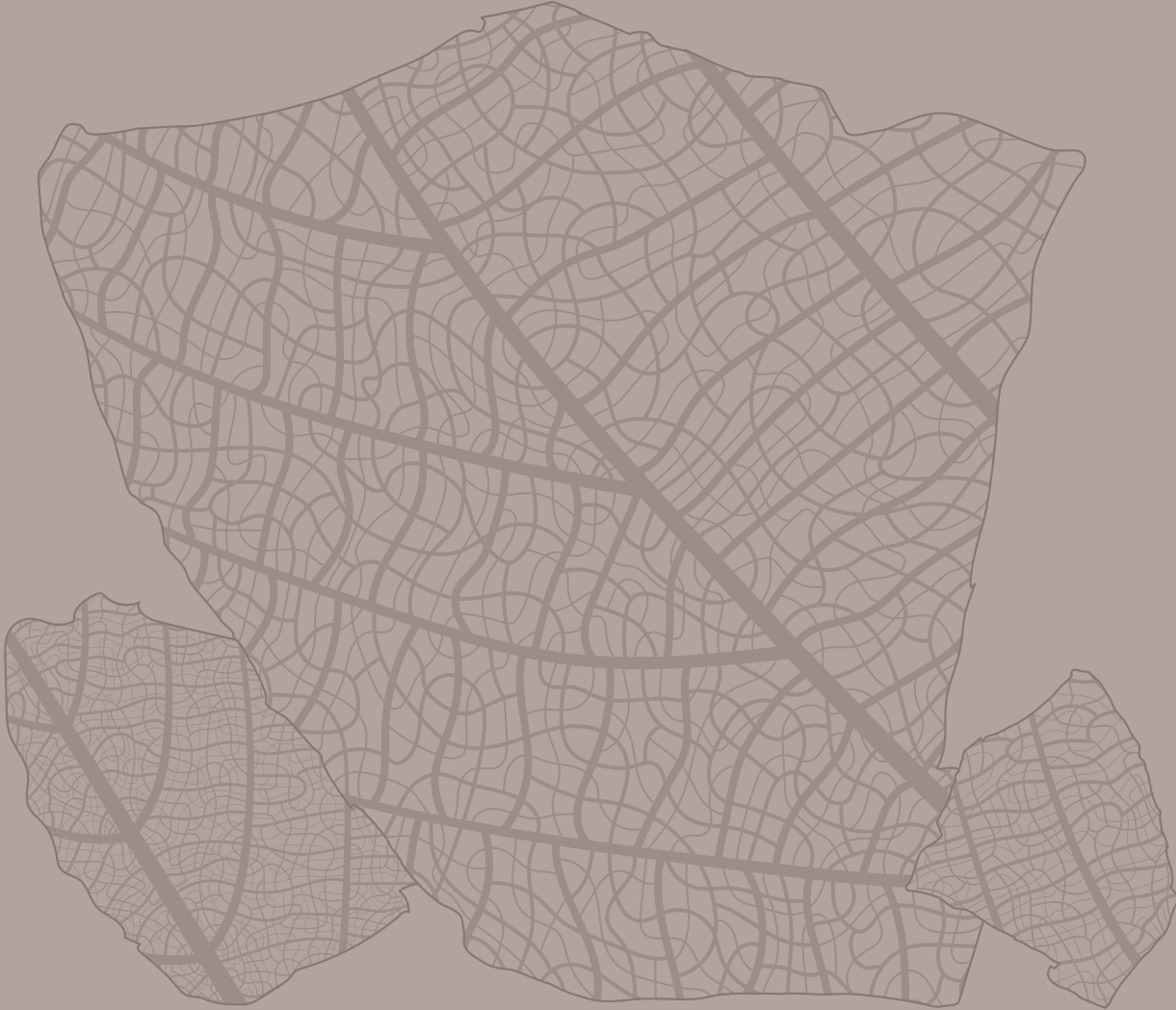
marmara.gov.tr
mbbkulturyayinlari.com

altinkarinca.com.tr
altinkarinca@mbb.gov.tr

© Bütün yayın hakları saklıdır. Kaynak
gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa
alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ÖDÜL ALAN PROJELER 2024

İçindekiler

Altın Karınca

Takdim	4
Altın Karınca Ödülleri	6
Jüri ve Değerlendirme Kriterleri	8
Projelerin Kategorik Dağılımı	10
Kategoriler ve İller	14
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları	16

Ödül Alan Projeler

Afet Yönetimi	21
Akıllı Şehir Uygulamaları	29
İklim Değişikliği ve Çevre Yönetimi	41
Kentsel Tasarım ve Mimari	63
Kültür-Sanat	81
Sosyal Hizmetler	87
Şehir Planlama ve Altyapı	105
Ulaşım ve Hareketlilik	115
Yerel Kalkınma	119
Yönetişim ve Katılımcılık	143
Jüri Özel Ödülü	149

Takdim

Kentlerimiz, yereldeki ihtiyaçların yanı sıra küresel ölçekteki çevresel, sosyal ve ekonomik değişimlerin etkilerini hisseden mekânlardır. İklim değişikliği, göç, sosyal adaletsizlikler ve ekonomik dalgalanmalar gibi karmaşık sorunlar, kentlerin yaşam alanı olmanın ötesine geçerek dayanıklı, çevik, kapsayıcı ve çözüm odaklı merkezler haline gelmesini gerekli kılıyor. Bu meşakkatli yolculukta en ön safta yer alan aktörlerden biri de yerel yönetimler.

Yerel yönetimler, güncel problemlere birey ve toplum odaklı hizmet sunmanın yanı sıra doğayla uyumlu ve geleceği gözeten yaşam alanları oluşturma sorumluluğunu da taşıyor. Bu bağlamda yaratıcı, sürdürülebilir ve ilham verici projeler geliştiren belediyeler, yalnızca bugünün ihtiyaçlarına yanıt vermekle kalmayıp aynı zamanda geleceğin şehirlerini de şekillendiriyor.

Marmara Belediyeler Birliği (MBB) olarak düzenlediğimiz **Altın Karınca Ödülleri** bu anlayışla hayat bulan projeleri görünür kılmak ve başarı hikayelerini paylaşarak çoğaltmak amacıyla yürütülen önemli bir inisiyatif. Onuncusunu düzenlediğimiz Altın Karınca Ödülleri, Marmara Belediyeler Birliğinin 50. yılında yarım asırlık bir dayanışma ve iş birliği geçmişini de gözler önüne seriyor. Altın Karınca Ödülleri, iyi uygulamaları ödüllendirerek şehirler ve yerel yönetimler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik etmeyi amaçlıyor. Böylece, yerel yönetimlerin kapasitesinin artırılmasını, daha dayanıklı kentler inşa edilmesini ve birbirinden öğrenmenin güçlendirilmesini hedefliyoruz.

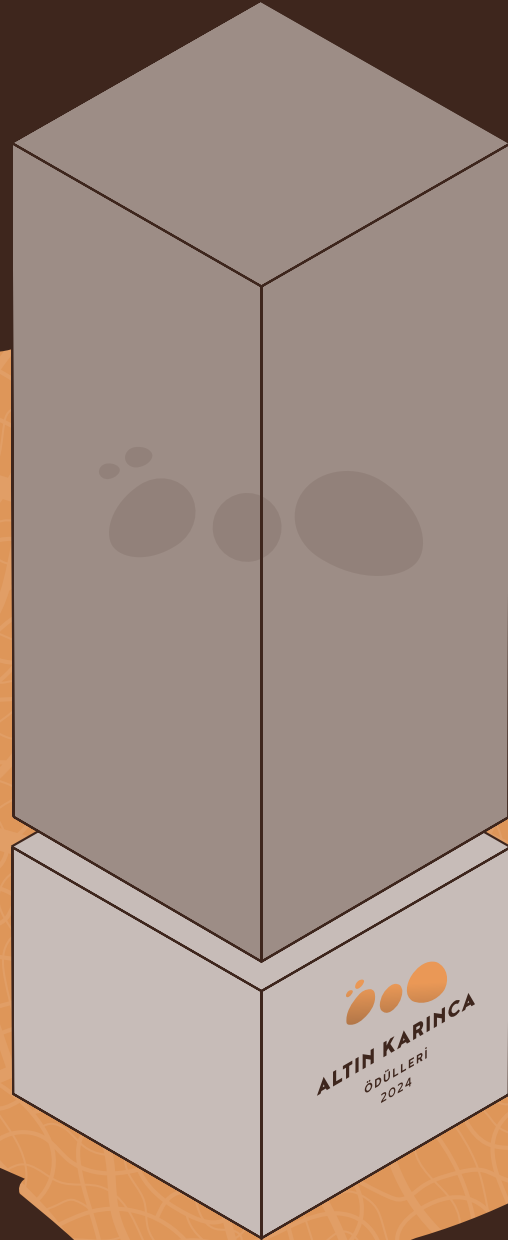
Altın Karınca, bir ödül olmanın ötesinde, yerel yönetimlerin dönüştürücü gücüne, birlikte başarma iradesine ve daha iyi bir gelecek hayaline duyduğumuz inancın bir sembolü. İyi uygulamaların yaygınlaşmasını destekleyen; bir araya gelmenin, birbirimizden öğrenmenin, birlikte üretmenin ve nihayetinde herkes için daha adil paylaşım ile daha iyi bir yaşamın önemine ve mümkün olduğuna işaret eden bir platform.

Altın Karınca vesilesiyle ortaya koyduğumuz bu ilham verici deneyimlerin, başka kentlerde yeni ufuklar açmasını; ortak akıl, dayanışma ve sürdürülebilirlik temelinde daha adil, dirençli ve yaşanabilir şehirler inşa etme çabalarına katkı sunmasını diliyorum. Bu kitapta yer vererek kutladığımız her başarı, yarının yaşam kalitesi daha yüksek kentleri ve toplumları için atılan kıymetli bir adım.

Bu önemli yolculukta emek veren tüm belediyelerimize, proje ekiplerimize ve destek olan herkese teşekkür ediyor, Altın Karınca Ödüllерinin kentlerimiz için daha nice ilham verici hikâyelere vesile olmasını temenni ediyorum.

Mustafa Bozbey
Marmara Belediyeler Birliği Başkanı

Altın Karınca Ödülleri

Altın Karınca, Marmara Bölgesi'ndeki belediyeler tarafından hayata geçirilen iyi uygulamaların ödüllendirildiği bir sistemdir. Altın Karınca'nın amacı, yerel düzeydeki iyi uygulamaların görünür kılınması ve yaygınlaşması için belediyelerin başarılı projelerini ödüllendirerek sürdürülebilir, dayanıklı ve kapsayıcı kentleşme pratiklerine katkı sağlamaktır. Altın Karınca ile belediyeler değil, belediyelerin gerçekleştirdiği projeler ödüllendirilmektedir.

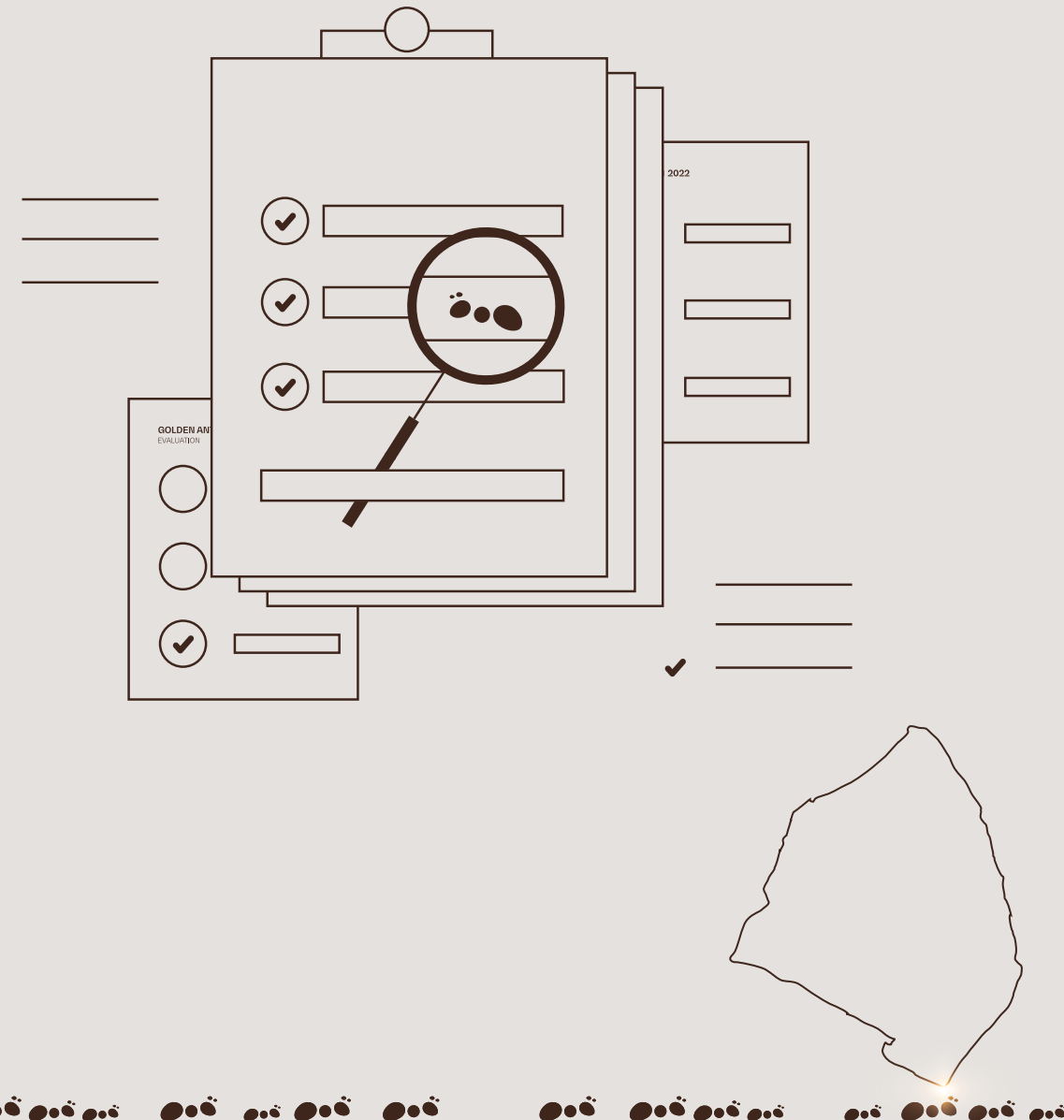
2024 yılı Altın Karınca Ödülleri, Jüri değerlendirmesinin ardından 12 Aralık 2024 tarihinde proje ekiplerine takdim edilmiştir. Bu kitapçıkta, başvuru yapan projelerin kategorilere göre dağılımı, ödül alan projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkisi ve ilgili proje ekipleri tarafından hazırlanan proje özetleri yer almaktadır.

Jüri

Asmin Kavas Bilgiç, Doç. Dr., Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi / **Bahar Aksel**, Dr. Öğr. Üyesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, MSGSÜ / **Bedrettin Kesgin**, Prof. Dr., Sosyal Hizmet Bölümü, Yalova Üniversitesi / **Ece Ceylan Baba**, Prof. Dr., Mimarlık Bölümü, Yeditepe Üniversitesi / **Ela Babalık**, Prof. Dr., Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, ODTÜ / **Erbay Arıkboğa**, Prof. Dr., Siyasal Bilgiler Fakültesi, Marmara Üniversitesi / **Ezgi Orhan**, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, Çankaya Üniversitesi / **Fatih Terzi**, Prof. Dr., Şehir ve Bölge Planlaması, İstanbul Teknik Üniversitesi / **Fatma Ünsal**, Prof. Dr., Kentsel Planlama, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi / **H. Kurtuluş Özcan**, Prof. Dr., Çevre Mühendisliği, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa / **Hatice Gökçe Okandan**, Culture Unleashed, Kurucu Ortak / **İtir Akdoğan**, Araştırma Direktörü, TESEV / **Koray Velibeyoğlu**, Prof. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü / **M. Cemil Arslan**, Dr., Genel Sekreter, Marmara Belediyeler Birliği / **Mehmet Nazım Özer**, Şehir Planlama-Kentsel Tasarım, MeNO Tasarım / **Mikdat Kadioğlu**, Prof. Dr., Afet Yönetimi Enstitüsü Müdürü, İstanbul Teknik Üniversitesi / **Musa Eken**, Prof. Dr. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Sakarya Üniversitesi / **Ömer Lütfi Şen**, Prof. Dr., İklim ve Deniz Bilimleri, İstanbul Teknik Üniversitesi / **Özlem Ece**, Kültür Politikaları Çalışmaları Direktörü, İKSV / **Tolga İmamoğlu**, Kıdemli Yönetici, Ulaşım & Yol Güvenliği, WRI / **Z. Hande Sart**, Doç. Dr., Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı, Boğaziçi Üniversitesi

Değerlendirme Kriterleri

- Projenin Kentsel Yaşama ve Belediye Gelişimine Katkısı
- Projenin Özgünlüğü ve Getirdiği Yenilikler
- Projenin Diğer Belediyelerde/Şehirlerde Uygulanabilirliği
- Projenin Hazırlık, Finansman ve Uygulama Sürecinde Kişi ve Kurumlarından Alınan Katılım ve Katkılar
- Projenin Sürdürülebilirliği
- Projenin İlişkili Olduğu Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Bunlarla İlgisi

İdari Kategoriler

Altın Karınca Ödülleri 2024
Başvuran Projelerin Kategorik Dağılımı

İdari Kategoriler

A Kategorisi

Nüfusu 15.000'e kadar olan ilçe ve belde belediyeleri

B Kategorisi

Nüfusu 15.000 – 100.000 arasında olan ilçe belediyeleri

C Kategorisi

Nüfusu 100.000 ve üzerinde olan ilçe belediyeleri

D Kategorisi

İl belediyeleri

E Kategorisi

Büyükşehir belediyeleri

Altın Karınca kapsamında başvurusu alınan her proje, “İdari Kategoriler” ve “Proje Kategorileri” olmak üzere iki ana kategori altında tanımlanmıştır.

Altın Karınca Ödülleri 2024 kapsamında toplam **310 başvuru** alınmıştır. 10 kategoride 40 belediyeden 1'i jüri özel ödülü olmak üzere 55 proje ödüle layık görülmüştür. Başvurular incelendiğinde, İdari Kategoride en fazla başvuru C Kategorisine, Proje Kategorisinde ise Sosyal Hizmetler Kategorisine yapılmıştır.

Proje Kategorileri

Afet Yönetimi

Akıllı Şehir Uygulamaları

İklim Değişikliği ve Çevre Yönetimi

Kentsel Tasarım ve Mimari

Kültür - Sanat

Sosyal Hizmetler

Şehir Planlama ve Altyapı

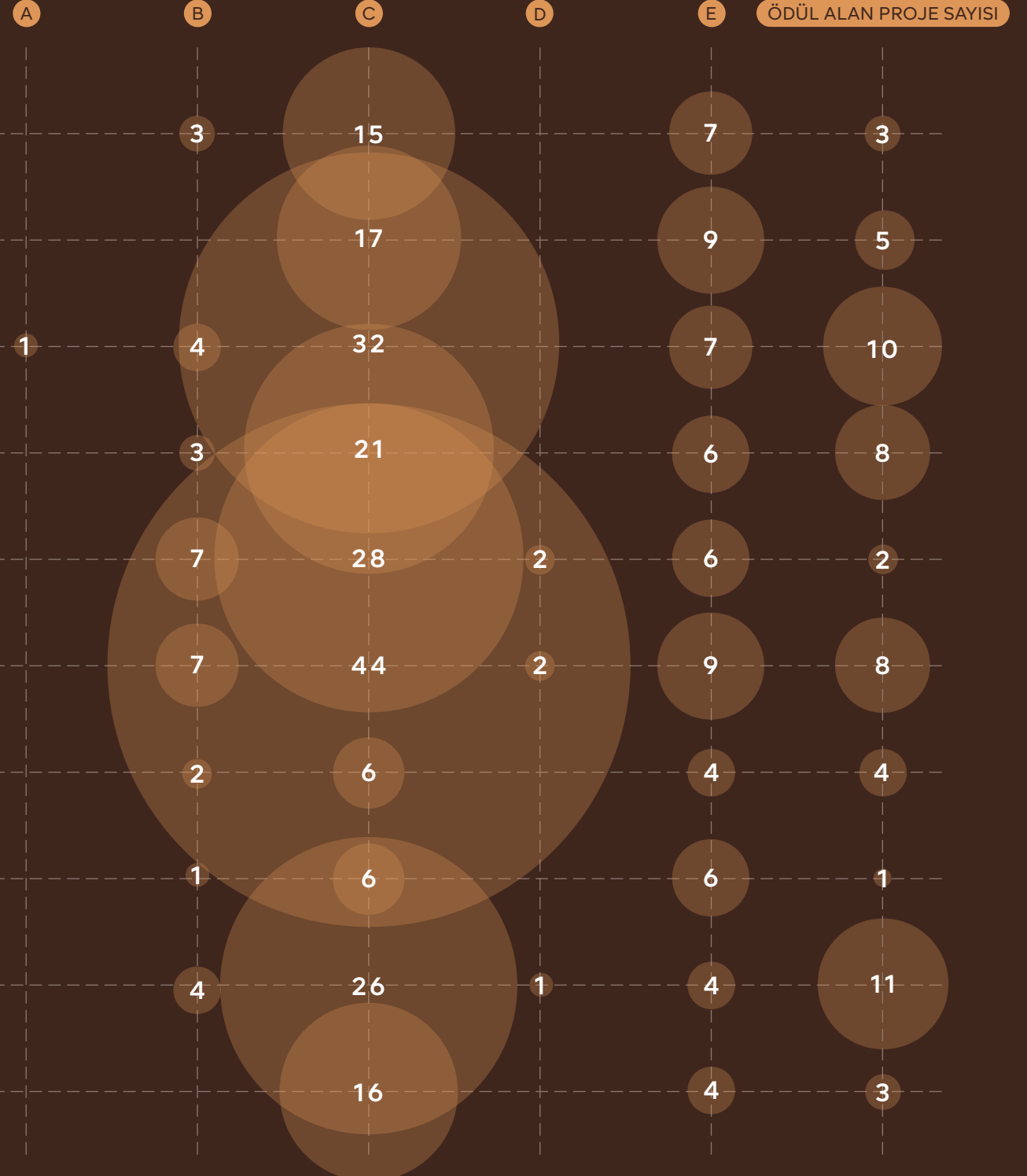
Ulaşım ve Hareketlilik

Yerel Kalkınma

Yönetişim ve Katılımcılık

Proje Kategorileri ve İller

Afet Yönetimi

Akıllı Şehir Uygulamaları

İklim Değişikliği ve Çevre Yönetimi

Kentsel Tasarım ve Mimari

Kültür - Sanat

Sosyal Hizmetler

Şehir Planlama ve Altyapı

Ulaşım ve Hareketlilik

Yerel Kalkınma

Yönetişim ve Katılımcılık

İl bazında tek bir havuzda toplanarak başvuru sayıları kategorik olarak değerlendirildiğinde Sosyal Hizmetler kategorisinin başvuru oranı en yüksek kategori olduğu ve bu alandaki çalışmaların belediye hizmetleri içinde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu durum, belediyelerin sosyal politika üretiminde ve sosyal hizmet faaliyetlerinde aktif bir rol üstlendiğine işaret etmektedir.

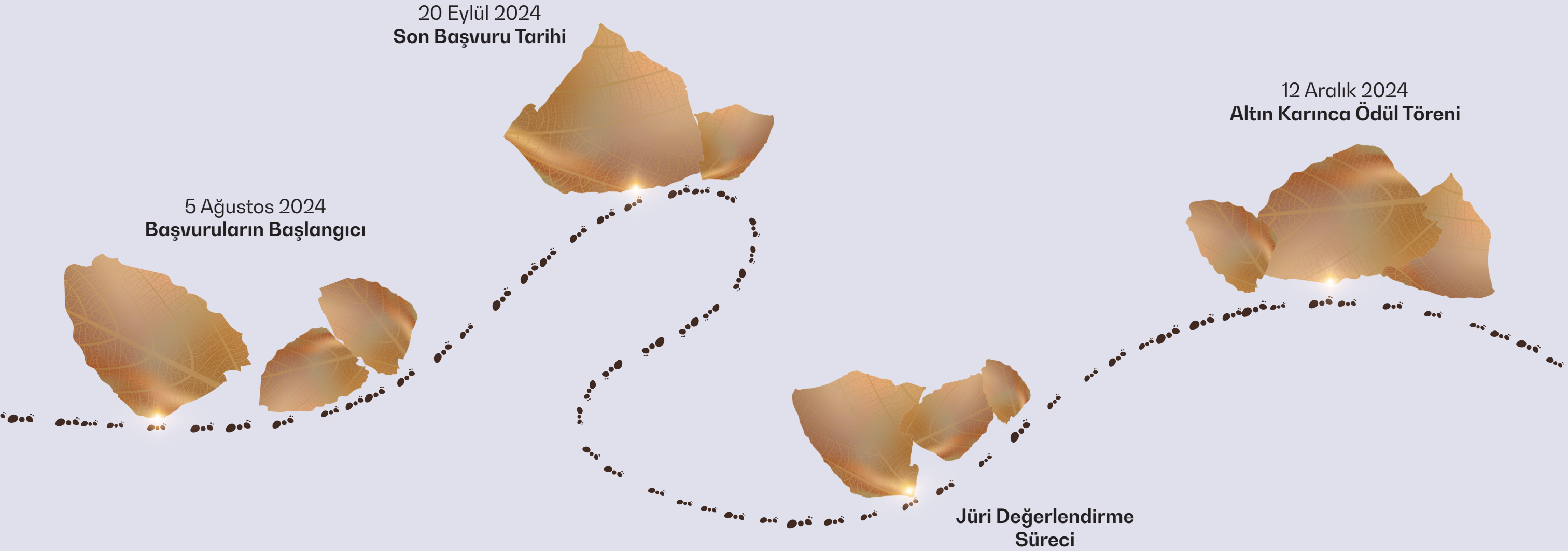
İklim Değişikliği ve Çevre Yönetimi ile Kültür-Sanat kategorileri de il bazında en fazla başvuru yapılan diğer alanlardır. Bu eğilim, çevresel sürdürülebilirlik ve kültürel üretim alanlarının yerel yönetimlerin gündeminde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Buna karşılık, Şehir Planlama ve Altyapı ile Ulaşım ve Hareketlilik gibi daha teknik kategorilerin başvuru sayıları diğer kategorilere kıyasla daha düşük kalmaktadır. Ancak başvuru sayısı düşük olmasına rağmen Şehir Planlama ve Altyapı kategorisinin yüksek ödül oranı dikkat çekmektedir. Bu durum söz konusu alandaki projelerin nitelik açısından öne çıktığını ve özgünlük ile etki temelli yaklaşımların değerlendirme süreçlerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Başvuru sayısı yüksek olan Kültür-Sanat kategorisi ise ödül alma oranı bakımından en düşük kategori olmuştur.

Sonuç olarak, başvuru dağılımı ile ödül dağılımındaki farklılıklar, değerlendirmenin niteliğe öncelik veren bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Yerel yönetimlerin proje üretme kapasitelerindeki artış, stratejik alanlarda yenilikçi ve etkili projelere olan ihtiyacın giderek önem kazandığını göstermektedir.

Altın Karınca Ödülleri 2024 İllere Göre En Yoğun Başvuru Alınan Proje Kategorileri

Ödül Süreci

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları & Altın Karınca Projeleri

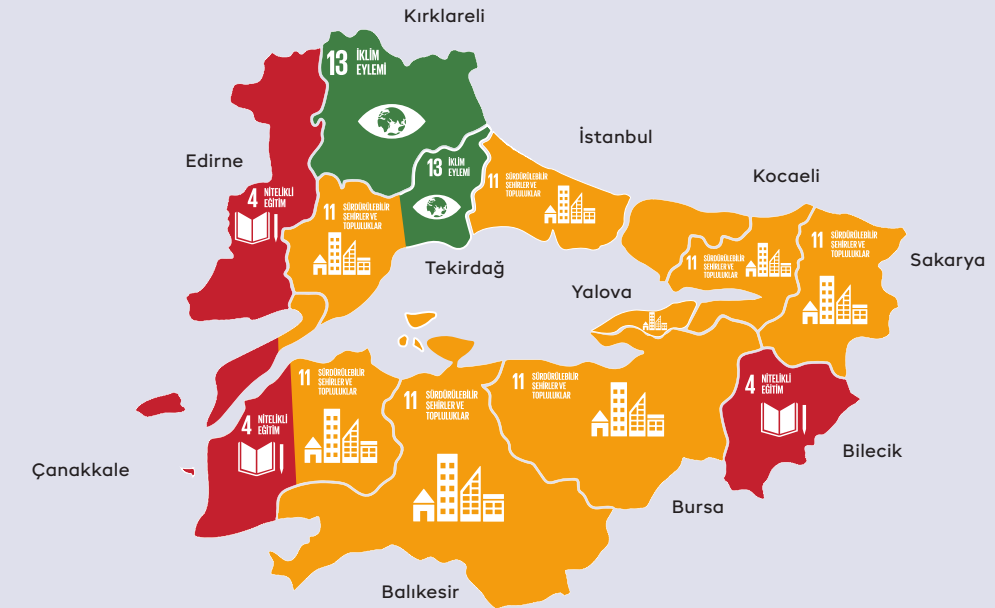
2015 yılında aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Birleşmiş Milletler'e üye 193 ülke tarafından, 2030 yılı sonuna kadar ulaşılacak üzere Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) kabul edilmiştir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları altında 17 ana amaç ve bu amaçların altında da gerçekleştirilmesi gereken 169 hedef bulunmaktadır. "Aksiyon On Yılı" olarak tanımlanan 2030'a kadar olan süreçte bu hedeflerin hepsi gerçekleştirilerek aşırı yoksulluğun sona erdirilmesi, eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele edilmesi ve iklim değişikliğinin ve etkilerinin düzeltilmesinin mümkün kılınması amaçlanmaktadır.

Bu minvalde “Aksiyon On Yılı”nda yerelde gerçekleştirilecek projelerin küresel ortak amaçlara hizmet etmesi ve SKA’lar ile uyum içerisinde olması hem bölgesel, hem ülkesel, hem de küresel ölçekte büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple, Altın Karınca Ödülleri kapsamında başvuru yapacak projelerin amaç ve çıktılarının SKA’lar kapsamındaki ilişkisini tanımlamak,

küresel gündem ve ortak hedeflere ulaşma sürecinde yerelde yapılan çalışmaları izlemek ve geliştirmek açısından önemli bir adım olacaktır.

Bir proje tek bir amaca hizmet ediyor olabileceği gibi birden fazla amaç ile de ilişkili olabilir. Bu nedenle tüm SKA ve bağlı hedeflerin okunarak benimsenmesi önem taşımaktadır. Bu kapsamda, 17 SKA ve 169 alt hedefin incelenmesi tavsiye edilir. Projeler birden fazla amaç ve hedefle ilişkili olabilir ancak en çok ilgisi olduğu düşünülen 3 amaç ile ilişki kurulması gerekmektedir.

Altın Karınca Ödülleri Değerlendirme Kriterleri arasında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları özel bir yer tutuyor. Başvuru sürecinde başvuranların projeleri ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları arasında kurdukları ilgi ve ilişkiler, değerlendirme sürecinde puan kazandırmıştır.

2024 yılı Altın Karınca Ödülleri'ne başvuran projelerin analizinde en yoğun ilişkinin SKA 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar ile kurulduğu görülmektedir. Önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl da değişmeyen bu durum, belediyelerin yürüttüğü projelerin doğrudan kentsel yaşamın sürdürülebilirliğine odaklanması ve toplulukların şehirlerin ayrılmaz bir bileşeni olarak değerlendirilmesiyle açıklanabilir. Bu doğrultuda, SKA 11'in önümüzdeki yıllarda da en fazla ilişkilendirilen amaç olması öngörülmektedir.

SKA 11'i sırasıyla SKA 4 Nitelikli Eğitim ve SKA 10 Eşitsizliklerin Azaltılması takip etmektedir. Önceki dönemlerde de SKA 4 ilk üç arasında yer alırken bu yıl SKA 10'un öne çıkması dikkat çekmektedir. Geçmiş yıllarda COVID-19 pandemisinin etkisiyle sağlık odaklı projeler ön plana çıkmış ve SKA 3 Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam ile daha fazla ilişkilendirme yapılmıştı. Ancak pandeminin etkisinin azalmasıyla birlikte SKA 3, bu yıl öne çıkan ilk üç amaç içerisinde yer almamış; onun yerini toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasına odaklanan projelerin artmasıyla SKA 10 almıştır. Bu değişim, yeni dönemde belediyelerin sağlık temalı projelere nazaran sosyal kapsayıcılık ve eşitlik eksenli çalışmalarda daha iddialı olduğunu göstermektedir.

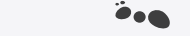
SKA 3 Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam ile ilişkilendirilen projeler üst sıralardaki yerini korurken iklim değişikliğiyle mücadeleyi hedefleyen SKA 13 İklim Eylemi ile ilişkilendirilen projelerin sayısının da dikkate değer bir düzeye ulaşması, yerel yönetimlerin iklim değişikliğiyle uyum ve mücadele konularına yönelik duyarlılığının güçlendiğini ortaya koymaktadır.

Projeler arasında en az ilişkilendirmenin SKA 14 Sudaki Yaşam, SKA 2 Açlığa Son, SKA 6 Temiz Su ve Sanitasyon ile SKA 15 Karasal Yaşam amaçlarıyla kurulduğu görülmektedir. Bu durum, su ekosistemleri ve karasal biyolojik çeşitlilik gibi alanlarda proje geliştirme imkânlarının, belediyelerin coğrafi ve altyapısal koşullarıyla sınırlı olmasıyla açıklanabilir. Özellikle tüm il ve ilçelerin denize kıyısının bulunmaması, SKA 14 ile ilişkilendirilen proje sayısının düşük kalmasına yol açmıştır.

Son yıllarda SKA 7 Erişilebilir ve Temiz Enerji ile ilişkilendirilen proje sayısının sürekli olarak en az ilişkilendirilenler arasında yer aldığı görülmektedir. Bu dönemde bu alandaki çalışmaların arttığı gözlemlenmektedir. Bu gelişme, yerel yönetimlerin enerji dönüşümü ve temiz enerji kullanımına yönelik duyarlılıklarının olduğunu göstermektedir.

Genel değerlendirmede, Altın Karınca Ödülleri'ne başvuran projelerin büyük ölçüde sürdürülebilir kentleşme, eğitimde kalite artışı ve toplumsal eşitsizliklerin azaltılması gibi temalara odaklandığı; doğal kaynak yönetimi ve ekosistem koruma alanlarının ise görece daha sınırlı bir temsile sahip olduğu görülmektedir. Bu tablo, yerel yönetimlerin sosyal kalkınma ve kentleşme konularında güçlü bir performans sergilediğini, ancak çevresel sürdürülebilirlik alanlarında proje geliştirme kapasitesinin artırılmasının önemli bir gelişim alanı olarak öne çıktığını göstermektedir.

Başvuran Projeler ve İlişkilendirilen SKA'lar

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

Daireler, projelerle kurulan ilişki sayısına göre boyutlandırılmıştır.

Proje Kategorisi

